

Samhällsbyggnadsnämndens budget 2022–2024

Typ av styrdokument: Budget

Beslutandeinstans: SBN

Datum för beslut: 2021-12-13

Diarienummer: 2021.524 SBN

Gäller för: Samhällsbyggnadsnämnden

Giltighetstid: t.om. 2022-12-31

Revideras senast: 2022-12-31

Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Innehåll

Verksamhet.....	3
Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet	3
Samhällsbyggnadsnämndens mål och nyckeltal	4
Uppdrag	9
Internkontroll.....	9
Omedelbara åtgärder	9
Ekonomi	10
Skattefinansierade verksamheter	10
Ekonomiska ramar.....	10
Driftbudget.....	10
Investeringsbudget	12
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid	15
Avfallsverksamheten	16
Ekonomiska ramar.....	16
Investeringsbudget	19
VA-verksamheten	20
Ekonomiska ramar.....	20
Driftbudget.....	21
Investeringsbudget	23
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid	25
Personal	26
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	26
Arbetsmiljö	26
Sjukfrånvaro	26
Ordlista.....	33
Verksamhetsbegrepp	33
Ekonomitermer.....	36

Verksamhet

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde omfattar tre delar:

1. **Planering:** Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras genom detaljplaner och lovgivning (bygg- och marklov). Ansvaret för planering av den fysiska miljön när kommunen växer innefattar även trafikplanering, planering av kollektivtrafik samt skydd av kommunens natur- och kulturmiljöer.
2. **Genomförande:** Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att anlägga, utveckla och underhålla gator, torg, trottoarer, parker, lekplatser och naturmark som tillsammans utgör det offentliga rummet. Ansvaret innefattar även teknisk infrastruktur i form av vatten och avlopp (VA).
3. **Samhällsservice:** Samhällsbyggnadsnämnden tillhandahåller samhällsservice inom en rad områden, exempelvis hämtning och mottagning av avfall, vinterväghållning, kart- och mätningsteknisk service (GIS), parkeringstillstånd för funktionshindrade och tillstånd för upplåtelse av allmän plats. Under nämndens ansvarsområde ligger också produktion och distribution av dricksvatten samt hantering av spill- och dagvatten som renas i avloppsreningsverk eller dagvattenanläggningar.

All verksamhet ska utgå från Vision 2040:

"Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla."

Visionen är grunden för nämndens och hela kommunens långsiktiga styrning och genomsyrar de fokusområden samt de mål som nämnden kommer att arbeta med under 2022.

Samhällsbyggnadsnämndens mål och nyckeltal

Kommunfullmäktige har i sin budget beslutat anta fem prioriterade kommunövergripande mål som omfattar hela kommunens verksamhet. Målen syftar till att åstadkomma en förändring under mandatperioden. Till de prioriterade målen kopplas indikatorer som är styrande för att nå de politiska ambitionerna. Kommunfullmäktiges prioriterade mål adresseras till samhällsbyggnadsnämnden som i sin budget anger hur nämnden ska bidra till den kommungemensamma måluppfyllelsen, uttryckt som nämndspecifika mål.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anger i sin verksamhetsplan vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppfylla samhällsbyggnadsnämndens mål.

Under 2022 kommer samhällsbyggnadsnämnden fokusera på följande områden:

- Säkerställa att byggnader med högt kulturmiljövärde bevaras och underhålls genom utökad tillsyn. En tillsynsplan ska även tas fram.
- Fortsätta arbetet med att bygga om Nolhaga reningsverk.
- Arbeta för en effektivare samhällsbyggnadsprocess.
- Genomföra åtgärder för att minska koldioxidutsläppen.
- Fortsätta förbättra företagsklimatet och servicen till alingsåsaren.

Nedan följer samhällsbyggnadsnämndens mål.

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv.		
Indikator: Företagsklimat, Insikt, index 1-100		
Nämndens mål 1	Koppling Agenda 2030	
Upplevelsen av företagsklimatet ska förbättras.	Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
SKR Insikt Kolada (U07447), bygglov totalt NKI	60	52 (2020)

Företagarnas upplevelse av företagsklimatet ska bland annat förbättras genom utökad bygglovsrådgivning samt genom frontdeskfunktion som är en kundservice som svarar på enklare frågor och ger övergripande information till företag och medborgare i bygglovsfrågor.

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv.		
Indikator: Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov, antal dagar.		
Nämndens mål 2	Koppling Agenda 2030	
Handläggningstiderna för lovärenden ska minska.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
<ul style="list-style-type: none"> Handläggningstid, Kolada (U00811), MEDIAN för en- och tvåbostadshus 	30 dagar	28 (t.o.m. okt 2021) 35 (2020) 124 (2019)
<ul style="list-style-type: none"> Månatlig uppföljning av handläggningstider, genomsnittligt antal dagar, MEDELVÄRDE för samtliga typer av bygglov samt för förhandsbesked och rivningslov 	50 dagar	50 (t.o.m. okt 2021)

Näringslivets expansionsmöjligheter är bland annat beroende av en snabb och effektiv myndighetsutövning. Kortare handläggningstider för lovärenden leder därför mot det prioriterade målet att stärka kommunens näringsliv. Omfattande konsultstöd användes under 2020 för att få ner handläggningstiderna. För 2021 har målsättningen varit att dra ner på konsultstödet för att öka kvaliteten. För att uppnå en ännu högre servicenivå och kvalitet i handläggningen kommer konsultstödet att minska ytterligare under 2022. Målet blir därför att samtidigt behålla nuvarande handläggningstid (medelvärde) på ca 50 dagar.

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv.		
Indikator: -		
Nämndens mål 3	Koppling Agenda 2030	
Andelen bygglovsbeslut som fattas inom lagstadgad tidsfrist ska öka	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Andel av alla bygglovsbeslut (%) (beviljanden och avslag) som fattas utan att lagstadgad tidsfrist för handläggningstid överskrids d.v.s. utan bygglovsrabatt	98%	96%

Bygglovsärenden ska handläggas skyndsamt. Därför finns bestämmelser om tidsfrist för handläggning. Handläggningstiden är 10 veckor med möjlighet till ytterligare 10 veckors förlängning om det är nödvändigt p.g.a. handläggningen eller utredningen i ärendet.

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel %

Nämndens mål 4	Koppling Agenda 2030	
Ökad materialåtervinning samt ökad biologisk behandling.	Mål 12: Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel %, Avfall Sverige, Kolada (U07414)	50%	38% (2020)

Omställningen till en cirkulär och ekologiskt hållbar ekonomi fordrar bland annat att mängden brännbart avfall minskar. Ett tydligt fokus på att öka mängden återvinningsmaterial och matavfall per person bidrar därför till måluppfyllelsen.

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet (%)

Nämndens mål 5	Koppling Agenda 2030	
Andelen fossiloberoende fordon i kommunorganisationen ska öka.	Mål 13: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet (%), Miljöfordon Sverige (MFS)	50%	43,5% (2020)

Ambitionerna med kommunens fordonspark ska höjas. Vid behov av fordonsbyte ska det vid upphandling av nya avtal säkerställas att andelen fossiloberoende fordon av den totala fordonsparken ökar. Fordonsenheten utreder möjligheten att elektrifiera fordonsparken under 2022. En förutsättning för en eldriven fordonspark är att laddinfrastrukturen finns på plats. Tanken är därför att under 2022 inleda ett samarbete med Alingsåshem och Alingsås Energi för att tillsammans med dem påbörja ett pilotprojekt för övergång till helt eldrivna bilar hos en utvald verksamhet inom kommunen. Projektet är ett led i att bidra till minskade koldioxidutsläpp.

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: -

Nämndens mål 6	Koppling Agenda 2030	
Antal meter cykelväg i kommunen ska öka.	Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
<ul style="list-style-type: none"> Kolada, antal meter cykelväg i kommunen, kommunal (N07812) Ökning antal meter ny cykelväg, kommunal 	95 045 meter 900 meter	94 145 meter 0 meter

Goda livsmiljöer ökar i kommunen med större möjlighet till säker cykelväg, i syfte att öka cyklande och minska bilåkande. Ökat antal meter cykelväg är också ett sätt att bidra till minskat koldioxidutsläpp.

Prioriterat mål 3: Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen.

Indikator: Delaktighetsindex (%)

Nämndens mål 7	Koppling Agenda 2030	
Öka alingsåsarnas delaktighet och insyn.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Delaktighetsindex (%), Kolada (U00454)	60	49

Att göra det möjligt att påverka samt att dela information leder till ökad delaktighet och ökad upplevelse av insyn. Samhällsbyggnadsförvaltningen ska genomföra fler medborgardialoger med tydlig kommunikation kring resultat via hemsidan.

Prioriterat mål 3: Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen.

Indikator: Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%) (U00413)
 Andel som får svar på e-post inom en dag (%) (U00442)
 Gott bemötande vid kontakt med kommunen (%) (U00486)

Nämndens mål 8	Koppling Agenda 2030	
Samhällsbyggnadsförvaltningen ska ge god service till alingsåsarna.	Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%), bygglov (U00413, T1).	50%	33%
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%), gator och vägar (U00413, T1).	50%	42%
Andel som får svar på e-post inom en dag (%), bygglov (U00442, E3)	100%	58%
Andel som får svar på e-post inom en dag (%), gator och vägar (U00442, E3)	100%	67%
Gott bemötande vid kontakt med kommunen (%), bygglov (U00486, T5)	100%	75%
Gott bemötande vid kontakt med kommunen (%), gator och vägar (U00486, T5)	100%	100%

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inrättat en frontdeskfunktion som är en kundservice som svarar på enklare frågor och ger övergripande information till företag och medborgare i bygglovsfrågor. Detta ökar tillgängligheten och servicen för alingsåsarna. Att få snabba svar via e-post och telefon är också god service och etablerandet av funktionsbrevlådor ökar servicegraden.

Prioriterat mål 5: Alingsås stad och landsbygd ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur och kulturmiljö.

Indikator: Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 invånare
 Färdigställda bostäder i flerbilshus under året, antal/1000 invånare

Nämndens mål 9	Koppling Agenda 2030	
Ta fram detaljplaner enligt planprioriteringen.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
Framdrift detaljplaner baserat på debiteringsgrad i planverksamheten	75%	64% (t.o.m. oktober 2021)

Samhällsbyggnadsnämnden har begränsade påverkansmöjligheter för volymen nyproduktion och när i tid byggprojekten genomförs. Vid nyproduktion av byggprojekt kan samhällsbyggnadsnämnden främst påverka genom ett effektivt detaljplanearbete.

Prioriterat mål 5: Alingsås stad och landsbygd ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur- och kulturmiljö.

Indikator: Antal genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut.

Nämndens mål 10	Koppling Agenda 2030	
Öka antalet tillsyner enligt plan- och bygglagen.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2022	Nuläge 2021
<ul style="list-style-type: none"> Antal genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut Antal tillsynstimmar enligt plan- och bygglagen under året 	40 stycken 1000 tillsynstimmar	41 stycken Ca 800 tillsynstimmar

För att säkerställa att byggherren och fastighetsägaren fullgör sina skyldigheter enligt plan- och bygglagen och att ägare tar ansvar för att underhålla sina byggnader ska antalet genomförda tillsyner enligt plan- och bygglagen med beslut hållas på nuvarande nivå men utan konsultstöd. En stor del av besluten 2021 baserar sig på arbete som konsulterna gjorde under 2020 därav den höga siffran. Tillsyn behöver utföras med frekventa platsbesök och i tät dialog med fastighetsägarna. Nuvarande konsultavtal är med ett företag i Kiruna vilket gör att önskad kvalitet inte kan levereras i tillsynen. Med interna resurser uppnås kontinuitet i handläggningen, högre servicegrad, bättre kostnadseffektivitet och mer likvärdiga bedömningar. Fokus för tillsynen ska framöver också vara på kulturmiljö.

Uppdrag

Nämnden har inte tilldelats några utpekade uppdrag i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten.

Internkontroll

Internkontrollplanen är framtagen utifrån genomförd väsentlighets- och riskanalys. Se bilaga 2 för nämndens väsentlighets- och riskanalys och bilaga 1 för nämndens internkontrollplan.

Omedelbara åtgärder

En risk som kräver en omedelbar åtgärd är att bristfällig systematik för projektstyrning kan leda till sämre genomförda projekt. Arbete kommer under 2022 ske för att systematisera månatlig uppföljning av investeringsprojekt. Ett mer systematiserat arbetssätt för tydligare och mer detaljerad planering av kommande investeringsprojekt med tillhörande driftskostnader kommer även att tas fram.

Ekonomi

Skattefinansierade verksamheter

Ekonomiska ramar

Driftbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	46 656	49 930	50 929	51 998
Personalkostnader	-58 667	-61 814	-63 050	-64 374
Lokalhyror	-4 634	-4 747	-4 842	-4 944
Köp av tjänster	-24 624	-28 426	-28 994	-29 603
Utdebitering personalkostnader	27 129	29 059	29 640	30 263
Övriga kostnader	-47 218	-45 823	-46 740	-47 721
				0
Verksamhetens kostnader	-108 014	-111 750	-113 985	-116 379
Avskrivningar	0	-950	-969	-989
Verksamhetens nettokostnader	-61 358	-62 770	-64 026	-65 370
Kommunbidrag	61 358	62 805	64 061	65 406
Finansnetto	0	-35	-36	-36
Årets resultat	0	0	0	0

Budget 2022

Uppräkning av kommunbidraget görs med 2,2%. Kommunbidraget höjs permanent med följande poster.

- 375 tkr flyttas från kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnden för drift och underhåll av offentliga toaletter.
- 1 000 tkr för ökad grönyteskötsel och för underhåll av tillkommande ytor.

Under 2022 kommer det att vara ökat fokus på skötsel och planering av gröna ytor för att bland annat skapa tryggare offentliga rum för upplevelse och rekreation. En utmaning för nämnden är dock att utföra den verksamhet som ingår i uppdraget med de osäkerhetsfaktorer som finns med bland annat väderpåverkan och oförutsedda händelser. Prioriteringar mellan olika driftåtgärder kommer därför behöva ske löpande under året.

Under 2022 förväntas det genomföras fler utredningar inom planverksamheten jämfört med 2021 års budget. Detta är en förklaring till att posten **köp av tjänster** är högre 2022 jämfört med 2021. Dessa utredningar vidarefaktureras och medför därmed att även budgeten för **intäkterna** är högre jämfört med 2021.

Antalet budgeterade helårstjänster har ökat från 91 till 94 stycken. Detta är den största förklaringen till de ökade **personalkostnaderna** mellan 2021 och 2022. En del av ökningen mellan 2021 och 2022 beror på årliga förväntade löneökningar.

Utdebitering personalkostnader är högre 2022 jämfört med 2021. För att nå en budget i balans kommer det fortsatt vara viktigt för nämnden att nå uppsatta mål för debiteringsgraden inom flera verksamheter. Det är vidare, även ur ett ekonomiskt perspektiv, av vikt att handläggningstiderna för bygglov inte överstiger lagstadgade krav eftersom lämnade rabatter då gör att intäkterna blir lägre.

Övriga kostnader består av exempelvis elkostnader, reparations- och underhållskostnader samt leasingavgifter inom fordonsverksamheten. Kostnaderna är lägre än 2021 och detta beror delvis på lägre budgeterade kostnader inom fordonsverksamheten för 2022.

Ändrad hantering kring redovisning av finansiellt leasade fordon inom fordonsverksamheten medför förväntade kostnader för **avskrivning** och **finansnetto** 2022. Dessa poster var inte budgeterade 2021.

Plan 2023

Uppräkning av kommunbidraget sker med 2%.

Plan 2024

Uppräkning av kommunbidraget sker med 2,1%.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Expansionsinvestering	13 800	12 100	19 450	5 950	950	950
Parkmiljö		200	50	50	50	50
Stadsmiljöåtgärder		2 500	2 000			
Gator och vägar		3 800	10 000			
Cykel- och gångbanor		5 000	6 500	5 000		
Tillgänglighet		500	800	800	800	800
Maskiner och inventarier		100	100	100	100	100
<i>Expansionsinvestering - Exploatering</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Reinvestering	34 575	28 710	22 630	21 570	20 570	19 620
Parkmiljö		3 820	3 820	3 820	3 820	3 820
Naturmark		300	300	260	260	260
Lekplatser		2 000	3 500	2 500	2 500	2 500
Stadsmiljöåtgärder		300	300	300	300	300
Gator och vägar		1 500	1 000	3 000	3 000	3 000
Cykel- och gångbanor		1 500	500	1 500	1 500	1 500
Trafiksäkerhet		100	100	100	100	100
Maskiner och inventarier		10 290	9 910	6 890	5 890	4 940
Beläggning		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Samhällskritiska åtgärder		1 000				
Digitalisering		500	200	200	200	200
Broar		4 400				
Anpassningsinvestering	7 300	14 000	19 800	23 800	20 800	12 300
Stadsmiljöåtgärder		2 500	2 500	5 000	5 000	3 000
Gator och vägar				6 000	3 500	
Cykel- och gångbanor		3 700	8 000	8 500	8 500	8 500
Trafiksäkerhet		5 650	5 400	3 900	3 400	400
Tillgänglighet		400	400	400	400	400
Samhällskritiska åtgärder		500	3 500			
Digitalisering		1 250				
Totala utgifter	55 675	54 810	61 880	51 320	42 320	32 870

Ovan redovisas planerade investeringar för kommande femårsperiod. Investeringarna är indelade i 13 olika typer av investeringar. Vilka åtgärder som planeras inom respektive investeringstyp presenteras nedan.

Parkmiljö

Inom *parkmiljö* ingår projekt för stadsodling och förädling av parker. Förvaltningen arbetar med en femårsplanering när det gäller upprustning och utveckling av kommunens parker. Museiparken projekteras och byggs om under 2022. Genom att öppna upp, förädla och skapa fysiska möjligheter till mindre evenemang och utställningar i Museiparken kan fler människor, såväl alingsåsare som besökare, hitta hit för att kunna ta del av historiska och kulturella aktiviteter. Effekten blir ökad attraktivitet i stadskärnan och möjligheten till ett ökat kulturliv för stadens invånare och besökare.

Nolhaga park ska utvecklas med fokus på Nolhaga trädgårdar, Fiskevillans torg och miljön kring Nolhaga slott. Effektmålet är att i enlighet med intentionerna i detaljplanen skapa ett attraktivt rekreativt område för invånare, besökare, föreningar m.fl. Målet är också att genom ett gemensamt formspråk skapa en homogen känsla i parken där det är tydligt när man kommer in i parken och när man lämnar den.

Naturmark

Under denna rubrik finns projekt som rör naturreservat och naturmark och under perioden planeras utbyte av spänger och trappor för att öka tillgängligheten. Grillplatser och vindskydd kommer att tillkomma och några befintliga i behov av utbyte kommer att bytas ut. Instängsling av betesmark planeras också att genomföras under perioden.

Lekplatser

När det gäller lekplatser arbetar förvaltningen med en femårsplanering. Plantagets lekplats projekteras och byggs om i etapper. Lekplatsen ska bli en ny temalekplats som ska locka både alingsåsare och besökare utifrån. Effekten blir ökade lekvärden i staden och en mer attraktiv mötespunkt för stadens barnfamiljer och unga. Under samma tid utvecklas parkens befintliga kvaliteter med fokus på trygghet, tillgänglighet och möjlighet till aktiviteter och evenemang.

Områdeslekplatsen på Hjortronvägen i Dammen kommer att projekteras och byggas om till en stadsdelslekplats och områdeslekplatsen på Svedenborgsgatan på Kullingsberg kommer att projekteras och byggas om till en stadsdelslekplats. Ombyggnaderna genomförs dels för att nå en bredare målgrupp och dels för att tillgodose ett större upptagningsområde. Effekten blir ökade lekvärden och en bättre utvecklad mötesplats i stadsdelarna.

Stadsmiljöåtgärder

Under denna post ligger investeringsprojekt som rör stensättning inom tidigare antagit utformningsprogram för Alingsås stadskärna. Inledningsvis kommer stensättning att göras på Norra Strömgatan. Under perioden kommer även möjliga åtgärder för att skapa en levande torgmiljö på Stora torget och en levande stadskärna att ses över och genomföras. Planeringsarbete kommer att ske tillsammans med allmänheten, handel och fastighetsägare.

Gator och vägar

Under perioden kommer nya kommunala gator att byggas ut bland annat vid Krangatans förlängning och Stationsgatan. Ny väg kommer även att byggas för att förbinda Stadsskogen med Kavlåsvägen.

Cykel- och gångbanor

Under denna post kommer investeringsprojekt som medför ökat antal meter cykelväg, till exempel ny cykelväg vid Borgens gata, att genomföras. Under perioden planeras även en cykelväg genom centrum samt att binda ihop Mjörnstranden med centrum via Sörhaga. Även kvalitets- och säkerhetshöjande åtgärder genomförs under perioden enligt Trafikplan. Exempel på kvalitets- och säkerhetshöjande åtgärder är separering av gångtrafikanter och cyklister samt säkra passager.

Trafiksäkerhet

För att öka säkerheten och framkomligheten i trafiken kommer de signalreglerade korsningarna i Stråhles allé att byggas om till cirkulationer. Även åtgärder för barns säkra skolvägar ligger under denna post. De åtgärder som kommer att genomföras rörande barns säkra skolvägar utgår från en genomförd dialog med skolor i kommunen.

Tillgänglighet

Under perioden planeras åtgärder för att öka tillgängligheten i offentliga utemiljöer i kommunen. Busshållplatser kommer att byggas om för att tillgänglighetsanpassas. Planering görs tillsammans med Västtrafik.

Maskiner och inventarier

Under perioden kommer äldre lastbilar och arbetsfordon att bytas ut inom gatuverksamheten. Detta leder till högre effektivitet, bättre arbetsmiljö och är ett led i att uppnå kommunens miljömål. Under denna post ingår även inköp av kontorsmöbler.

Beläggning

Ny beläggning görs årligen på gator och vägar enligt framtagna plan.

Samhällskritiska åtgärder

Stabilitetsåtgärder längs Säveån för att säkra befintlig infrastruktur och möjliggöra nybyggnation kommer att genomföras under perioden. Utbyte av pumpstation för att förhindra översvämningar kommer även att genomföras.

Digitalisering

Inom denna post ryms investeringar i nya system och ny teknik. Under 2022 planeras till exempel införande av system för e-arkiv.

Broar

Under 2022 kommer den träbro som finns i Stadsskogen att byggas om. I dagsläget finns inga ytterligare broar med i budget för kommande femårsperiod.

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

I tabellen nedan redovisas förväntade investeringsbidrag. Ansökan om bidrag för gång- och cykelvägar samt åtgärder för kollektivtrafik görs årligen, vilket medför att beloppen för 2023-2026 ännu är osäkra och endast uppskattningar.

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Inkomster						
Cykelväg Kungegårdsgatan	1 526					
Förhöjda passager	1 172					
Cykelvägar		3 074	2 250	2 250	2 250	2 250
Åtgärder kollektivtrafik		452	750	750	750	750
Trafiksäkerhetsåtgärder		245	245	245	245	245
- varav exploatering	0	0	0	0	0	0
Totala inkomster	2 698	3 771	3 245	3 245	3 245	3 245

Avfallsverksamheten

Ekonomiska ramar

Verksamheten bedrivs inom ramen för avfallstaxan och bygger på självkostnadsprincipen där de årliga kostnaderna skall täckas i sin helhet av de årliga intäkterna. Verksamheten tilldelas inte något kommunbidrag. Budgeten utgör istället en plan för hur verksamheten ska finansieras samt hur skulden till abonnentkollektivet ska hanteras.

Eftersom verksamheten helst ska leverera ett nollresultat men där oförutsedda intäkter och kostnader ändå alltid uppstår och därmed en avvikelse mot budget, bör ett visst ekonomiskt utrymme finnas för att hantera negativa avvikelser. Detta utrymme ska utgöras av en *skuld till avfallskollektivet/abbonenterna*. Om resultatet blir positivt bokförs överskottet som en ökad *skuld till abonnenterna* medan ett underskott innebär att man istället minskar *skulden till abonnenterna*. Skuldens storlek beror därför på verksamhetens tidigare årliga resultat.

Att bygga upp en skuld till abonnenterna ger förutsättning för att täcka oplanerade kostnader som uppstår utan att avstå från en jämn och planerad taxeutveckling. Målet är att ha en skuld till abonnenterna på ungefär 2 000 tkr.

Under 2019 uppgick resultatet till - 5 089 tkr. Därefter nyttjades det som återstod av skulden till abonnenterna, 198 tkr, och det slutgiltiga resultatet blev därför – 4 890 tkr. Detta belastade kommunens resultat och är en skuld till skattekollektivet som ska betalas tillbaka.

Under 2020 blev resultatet + 2 291 tkr och därmed återhämtades en del av underskottet föregående år på – 4 890 tkr.

Nuvarande prognos för 2021 (oktober) är att verksamheten gör ett överskott på ca 1 870 tkr. Därmed återstår en återhämtning för kommande år på ca 730 tkr (4 890 – 2 290 – 1 870) innan skulden till abonnenterna kan börja ackumuleras till målet på ca 2 000 tkr.

I kommande budget för 2022-2024 planeras det för ett årligt överskott på 900 tkr.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skuld mot abonnenterna vid årets slut	173	1 073	1 973
Taxeutveckling (%)	8%	4%	4%

Driftbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	56 554	61 796	64 232	66 765
Personalkostnader	-16 361	-16 266	-16 916	-17 593
Lokalhyror	0	0	0	0
Köp av tjänster	-21 949	-23 441	-24 379	-25 354
Övriga kostnader	-9 758	-14 570	-14 352	-14 927
Verksamhetens kostnader	-48 068	-54 277	-55 648	-57 874
Avskrivningar	-6 989	-6 139	-7 185	-7 472
Verksamhetens nettokostnader	1 496	1 380	1 399	1 419
Finansnetto	-597	-480	-499	-519
Årets resultat före reglering till abonnentkollektivet	900	900	900	900
Reglering abonnentkollektivet - Ökning (-)/minskning (+)	0	-173	-900	-900
Reglering skattekollektivet	-900	-727	0	0
Årets resultat efter reglering	0	0	0	0

Budget 2022

Under 2021 ökade kostnaderna för behandling av brännbart material på grund av den nya förbränningsskatten som beslutats av regeringen. 2022 höjs förbränningsskatten ytterligare och det tillkommer också kostnad för utsläppsrätter per ton vilket gör att behandlingspriserna ökar även 2022.

Regeringen fattade i slutet av 2020 beslut om att upphäva producentansvaret för returpapper vilket innebär att ansvaret och kostnaderna för insamling och återvinning av gamla dagstidningar, reklamblad och andra trycksaker från och med år 2022 läggs på kommunerna. Inför 2022 höjs taxan med 8% för att täcka de ökade kostnaderna för behandling och finansiera kommunens nya ansvar för tidningsåtervinning.

Verksamhetens intäkter ökar 2022 med ca 9% jämfört med 2021, vilket är något mer än taxeökningen på 8%. Orsaken till detta är främst en förväntad volymökning.

Personalkostnaderna sjunker marginellt jämfört med 2021 och det beror i huvudsak på att en tjänst inte återbesätts efter pensionsavgång.

Köp av tjänst ökar med knappt 7% och det beror främst på ökade kostnader för behandlingsavgifter, t.ex. brännbart material som nämndes ovan.

Övriga kostnader ökar med knappt 50% där den absolut största delen av ökningen (3 200 tkr) beror på avsättning i sluttäckningsfonden för deponin. Även ökade kostnader för t.ex. bränsle sätter sina spår i budgeten för 2022.

Avskrivningarna för 2022 sjunker jämfört med budget 2021 och beror på att fordon som ursprungligen skulle köpts in 2021 kommer införskaffas under 2022 men där kostnaderna påverkar mer först under 2023 och framåt.

Även **finansnettot** blir lägre under 2022 på grund av samma skäl som de lägre avskrivningskostnaderna.

Plan 2023

Under 2023 planeras taxehöjningen bli 4%.

Plan 2024

Under 2024 planeras taxehöjningen bli 4%.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Reinvestering	6 300	10 150	6 150	4 800	4 800	4 800
Fordon	5 000	9 000	5 000	3 000	3 000	3 000
Kärl	1 000	1 000	1 000	1 500	1 500	1 500
Container	300	150	150	300	300	300
Anpassningsinvestering	600	600	600	600	600	600
Sollebrunn ÄVC förbättring	100	100	100	100	100	100
Bälinge anläggning förbättring	500	500	500	500	500	500
Totala utgifter	6 900	10 750	6 750	5 400	5 400	5 400

I dagsläget ser det inte ut som att det kommer att behöva genomföras större investeringar, förutom reinvesteringar av fordon, kärl m.m. Under 2022 planeras det utbyte av tre hämtningsfordon, året därpå två och följande år ett fordon per år.

Merparten av kärlinvesteringen är en reinvestering, det vill säga att äldre kärl byts ut. I och med att det finns en ambition att få abonnenterna att i större utsträckning välja FNI-kärl så kan dock en del av investeringen eventuellt komma att klassas som en så kallad expansionsinvestering (investering vars mål är att ge en utökad service).

Containrarna används i huvudsak till sortering av olika fraktioner på återvinningscentralerna. När dessa slitits ut sker en reinvestering.

Förbättringsåtgärderna är klassade som anpassningsinvesteringar och avser att göra återvinningscentralerna mer ändamålsenliga.

VA-verksamheten

Ekonomiska ramar

VA-verksamheten bedrivs inom ramen för VA-taxan och bygger på självkostnadsprincipen där de årliga kostnaderna skall täckas i sin helhet av de årliga intäkterna. Verksamheten tilldelas inte något kommunbidrag. Budgeten utgör istället en plan för hur verksamheten ska finansieras samt hur skulden till abonnentkollektivet ska hanteras.

Eftersom verksamheten helst ska leverera ett nollresultat men där oförutsedda intäkter och kostnader ändå alltid uppstår och därmed en avvikelse mot budget, bör ett visst ekonomiskt utrymme finnas för att hantera negativa avvikelser. Detta utrymme ska utgöras av en skuld till VA-kollektivet/abbonenterna. Om resultatet blir positivt bokförs överskottet som en ökad skuld till abonnenterna medan ett underskott innebär att man istället minskar skulden till abonnenterna. Skuldens storlek beror därför på verksamhetens tidigare resultat.

I Alingsås kommun finns för närvarande inte någon abonnentskuld. Orsaken är att verksamheten på senare tid har haft flera år med underskott. Underskotten beror främst på eftersatt underhåll av Nohaga reningsverk som är mycket gammalt och slitet. Sedan byggnationen på 1960- respektive 1970-talet så har underhåll och reinvestering bedrivits sparsamt och under 2019 blev behoven akuta. Mot bakgrund av detta togs beslutet att Nohaga reningsverk skall byggas om och genomgå omfattande renovering, uppgradering och modernisering för att säkerställa servicen för Alingsås medborgare och också ta höjd för kommande befolkningstillväxt. Även pumpstationerna har lidit av eftersatt underhåll och omfattande investeringar krävs också inom detta område under de kommande åren.

Då VA-verksamhetens resultat blev betydligt sämre än planerat både år 2018 och 2019 resulterade detta i att abonnentskulden hade förbrukats i sin helhet vid 2019 års utgång och att den överskjutande förlusten uppgående till 3 661 tkr belastade kommunens skattekollektiv under samma år. En sådan skuld skall återbetalas under en treårsperiod, vilket medförde att flerårsbudget för 2021-2023 hade budgeterade överskott.

Efter 2020 års överskott återstod en skuld till skattekollektivet uppgående till 978 tkr som enligt 2021 års budget skulle återbetalas samma år. Oktoberprognosen 2021 visar dock ett negativt årsresultat på 6 985 tkr, vilket huvudsakligen beror på tillkommande kostnader i samband med ombyggnationen av Nohaga reningsverk. Underskottet innebär att den totala utgående *skulden till skattekollektivet* år 2021 istället förväntas öka till totalt 7 963 tkr (978 tkr + 6 985 tkr).

Driftbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	84 474	93 947	99 082	105 081
Personalkostnader	-22 052	-24 048	-24 293	-24 901
Lokalhyror	-365	-357	-378	-384
Köp av tjänster	-12 023	-17 339	-16 104	-15 905
Övriga kostnader	-26 160	-26 726	-28 657	-29 117
Verksamhetens kostnader	-60 600	-68 471	-69 432	-70 307
Avskrivningar	-16 415	-20 406	-24 228	-25 716
Verksamhetens nettokostnader	7 459	5 071	5 422	9 058
Finansnetto	-5 999	-2 371	-2 722	-3 957
Årets resultat före reglering till abonnentkollektivet	1 460	2 700	2 700	5 100
Reglering abonnentkollektivet - Ökning (-)/minskning (+)	0	0	0	-2 537
Reglering skattekollektivet	-1 460	-2 700	-2 700	-2 563
Årets resultat efter reglering	0	0	0	0

I nuvarande situation kommer det dröja till år 2024 innan verksamheten åter kan börja bygga upp en skuld till abonnenterna då det sista av skulden till skattekollektivet återbetalas detta år.

De stora investeringsutgifter som planeras, främst då med avseende på ombyggnation av avloppsreningsverket i Nollhaga, medför under kommande år även kraftigt ökade driftskostnader i form av avskrivningar på gjorda investeringar samt räntekostnader för finansieringen av dessa investeringar. Till följd av ombyggnaden tillkommer även driftskostnader av andra slag så som konsultkostnader, etableringskostnader samt avgifter av olika slag. Mot bakgrund av detta ser verksamheten ett behov av fortsatta årliga höjningar av taxan. Med god planering och framförhållning är målsättningen att kunna hålla taxehöjningarna på en så jämn nivå som möjligt.

Den beslutade taxehöjningen för att klara de ökade kostnaderna år 2022 är 9,5%. Denna taxeökning leder till ett överskott, vilket kommer att användas till delbetalning av skulden till kommunens skattekollektiv. För år 2023 och 2024 behöver taxan, enligt nuvarande kända förutsättningar, att behöva höjas med 5% årligen för att täcka ökade kostnader.

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skuld mot abonnenterna vid årets slut	0	0	0	2 537
Taxeutveckling (%)	7,0%	9,5%	5,0%	5,0%

Budget 2022

Om prognosen för 2021, som är minus 6 985 tkr, håller i sig innebär det att skulden till skattekollektivet (som alltså inte är önskvärd) är 7 963 tkr vid 2021 års utgång. Därför behöver det budgeteras för överskott de kommande 3 åren för att återbetala skulden. För 2022 budgeteras ett överskott på **2 700 tkr**.

Taxehöjningen på 9,5 % innebär att **intäkterna** från brukningsavgifter därmed ökar år 2022 med drygt 8 100 tkr jämfört med budget för år 2021. Budgeterad intäkt från anläggningsavgifter ligger ca 1 200 tkr högre jämfört med år 2021.

Verksamhetens **kostnader**, exklusive avskrivningar och finansiella poster, är högre jämfört med föregående år.

Personalkostnaderna ökar med närmare 2 000 tkr vilket till största del förklaras av att fler tjänster budgeterats 2022 jämfört med 2021.

Kostnader för **köp av tjänster** ökar med ca 5 300 tkr från 2021 till 2022. Utökade behov av bland annat färgning och filmning av ledningar, utredningskostnader och övriga konsulttjänster leder till ökade förväntade kostnader 2022.

Övriga kostnader förväntas bli något högre under 2022 jämfört med 2021.

Genomförda investeringar får genomslag på **avskrivningarna**, vilka väntas öka med närmare 4 000 tkr jämfört med år 2021. Däremot väntas de **finansiella kostnaderna** för kommunlånet år 2022 bli lägre än 2021 på grund av lägre räntekostnader.

Plan 2023

För år 2023 budgeteras en höjning av VA-taxan med **5%**. Detta innebär ett överskott på **2 700 tkr**, vilket alltså utgör årets delåterbetalning av skulden till skattekollektivet.

Plan 2024

För år 2024 budgeteras en höjning av VA-taxan med **5%**, vilket då leder till ett överuttag från abonnenterna. Efter en planerad slutbetalning av skulden till skattekollektivet på **2 563 tkr** återstår ett överskott på **2 537 tkr** som bokförs som en skuld till abonnenterna vid årets utgång. Att bygga upp en skuld till abonnenterna ger förutsättning för att täcka oplanerade kostnader som uppstår utan att avstå från en jämn och planerad taxeutveckling.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Expansionsinvestering	39 150	61 359	32 050	29 000	26 050	18 800
<i>Expansionsinvestering - VA</i>	<i>17 050</i>	<i>28 759</i>	<i>17 850</i>	<i>9 500</i>	<i>10 050</i>	<i>2 800</i>
Vattenverk			100			
Ledningsnät		27 809	17 650	9 400	9 950	2 700
Digitalisering		950	100	100	100	100
<i>Expansionsinvestering - Exploatering</i>	<i>22 100</i>	<i>32 600</i>	<i>14 200</i>	<i>19 500</i>	<i>16 000</i>	<i>16 000</i>
Ledningsnät		32 600	14 200	19 500	16 000	16 000
Reinvestering	100 081	57 541	60 510	110 753	137 539	161 603
Vattenverk		4 700	3 800	1 950	400	
Reningsverk		4 500	1 700		5 000	5 000
Ledningsnät		12 000	12 500	13 000	13 500	14 000
Maskiner och inventarier		250	250	250	250	250
Nolhaga reningsverk 4.0		36 091	23 260	86 553	112 389	142 353
Pumpstationer			19 000	9 000	6 000	
Anpassningsinvestering	6 500	2 300	22 500	26 200	9 500	7 000
Vattenverk		300		1 700		
Reningsverk			500			
Ledningsnät		2 000	10 500	17 000	9 500	7 000
Pumpstationer			11 500	7 500		
Totala utgifter	145 731	121 200	115 060	165 953	173 089	187 403

Ovan presenteras investeringsbudgeten för VA-verksamheten. Investeringarna är indelade i sju olika typer av investeringar. Vilka åtgärder som planeras inom respektive investeringstyp presenteras nedan.

Vattenverk

Under denna post ingår reinvestering i teknisk utrustning på vattenverken samt åtgärder i fastigheterna. Anpassningar kommer att göras i både kontorslokaler och i laboratoriet på Färgens vattenverk liksom anpassning av skalskyddet. Under perioden planeras utbyte av distributionspumpar för dricksvatten vid Färgens vattenverk vilket kommer att medföra tryggad distribution av dricksvatten på längre sikt. De nya pumparna är mer energieffektiva och kommer att leda till lägre elförbrukning.

Reningsverk

Under perioden kommer nödvändiga åtgärder på reningsverket genomföras för att modernisera driften. Detta för att upprätthålla drift och uppfylla de myndighetskrav som ställs på verksamheten tills den omfattande ombyggnaden av reningsverket (projekt Nolhaga 4.0) är klart.

Ledningsnät

Under perioden planeras VA-utbyggnad i flera områden där utbyggnaden i Västra Bodarna är det största enskilda projektet. Utbyggnad av första etappen vid Rolfs Kullevägen kommer att genomföras under 2022. Ett arbete som pågår är att öka förnyelsetakten när det gäller utbyte av gammalt ledningsnät. Under perioden planeras ledningsunderhåll för ca 12 000-13 000 tkr per år.

Maskiner och inventarier

Under denna post ingår exempelvis större teknisk utrustning som används i det dagliga arbetet.

Digitalisering

Ny utrustning för insamling av mätdata från digitala vattenmätare samt fjärrövervakning av pumpstationer är prioriterat under perioden. Detta kommer leda till bättre övervakning vilket bidrar till snabbare detektering av dricksvattenläckage samt larm med efterföljande åtgärder vid stopp i pumpstationer.

Nolhaga reningsverk 4.0

De kommande 10 åren kommer en omfattande ombyggnation av Nolhaga reningsverk att genomföras. I dagsläget tas en systemhandling fram för hela ombyggnationen. Systemhandlingen ska ge den planerade byggnationen dess konstruktiva utformning, dess tekniska installationssystem och ligger till grund för en kostnads kalkyl för det kommande arbetet. Systemhandlingen förväntas bli klar kring halvårsskiftet 2022. Det är därför i dagsläget stor osäkerhet hur utgifterna fördelar sig under kommande 10-årsperiod.

Pumpstationer

Under perioden kommer investeringar genomföras där bland annat utbyte av pumpstationer kommer att ske. Denna åtgärd behöver genomföras för att säkra drift och upprätthålla en god arbetsmiljö.

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

Nedan följer planen för förutbetalda intäkter avseende anläggningsavgifter för vatten och avlopp för den kommande femårsperioden. Anläggningsavgifterna delas upp i två delar. Dels anläggningsavgifter inom ordinarie VA-verksamhet, dels avgifter som tas ut i samband med utbyggnad av exploateringsområden.

Belopp i tkr	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Inkomster						
- Anläggningsavgifter VA	14 678	8 469	13 267	15 400	10 835	7 781
- Anläggningsavgifter Exploatering VA	6 721	16 146	15 917	18 292	10 023	9 595
Summa	21 399	24 615	29 184	33 692	20 858	17 376

När det gäller intäkter från anläggningsavgifter är osäkerheten i budgeten ganska stor. När i tiden intäkterna inkommer beror mycket på detaljplanernas genomförandetid samt konjunkturer inom byggsektorn. Detta medför svårigheter att årsbestämma intäkterna.

Anläggningsavgifterna debiteras vanligen mellan 1-5 år efter det att VA-utbyggnaden utförts. För omvandlingsområden tas utgifterna ut inom ett år efter det att VA-anläggningen i varje delområde är klar. Intentionen är att utbyggnad av VA-nätet sker där intresset för byggnation av fastigheter är som störst.

Personal

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Arbetsmiljö

Samhällsbyggnadsnämndens mål är fortsatt att förbättra möjligheterna att rekrytera och behålla kompetent personal genom målmedvetna och långsiktiga satsningar inom arbetsmiljöområdet.

Förvaltningen kommer att fokusera på att det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, kommer in som en naturlig del i alla chefers dagliga arbete. Ett kommungemensamt årshjul för SAM är framtaget och all dokumentation inom SAM ska finnas och dokumenteras i det nya systemet Opus. Arbetsmiljöförhållandena ska undersökas, riskbedömas, åtgärdas och följas upp inom alla verksamheter. Detta är grunden för att nå nämndens arbetsmiljömål. Dialog inom enheten sker på respektive arbetsplatsträff, APT, där majoriteten av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ske. Uppföljning sker inom ramen för skyddskommittéerna, d.v.s. på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) och avdelningarnas lokala samverkansgrupper (LSG).

Kommungemensamma mallar för medarbetarsamtal implementeras i förvaltningen för att tydliggöra medarbetarens del i verksamhetens måluppfyllelse. Där planeras individuell kompetensutveckling och där tas även arbetsmiljöfrågorna upp för respektive medarbetare.

Fortsatt arbete med värdegrundsarbete utifrån respektive enhets verksamhet och förutsättningar kommer att ske under året.

Genom att följa årshjulet för SAM och arbeta med våra värderingar på respektive APT i nära dialog med medarbetarna kommer kvalitén på dessa att höjas. Ett aktivt förebyggande arbetsmiljöarbete höjer därmed attraktiviteten som arbetsgivare vilket förbättrar möjligheterna att rekrytera och behålla kompetent personal.

Sjukfrånvaro

Trenden på förvaltningen är att sjukfrånvaron totalt, efter en topp under 2020, nu går mot ett läge som är något under nivån före pandemin.

Respektive chef arbetar aktivt med de rehabiliteringsinsatser som är möjliga för medarbetare som är långtidssjukskrivna på hel- och deltid där målet är återgång i ordinarie tjänst. I flertalet av ärendena är orsaken till frånvaron komplex vilket kräver insatser från flera parter. Vid återkommande korta sjukdomsfall initierar chef ett omtankesamtal för att tidigt fånga upp vad parterna kan göra för att öka frisknärvaron.

Generellt för hela förvaltningen gäller att frisknärvaro förväntas öka när tydligare mål och ramar ges i samband med utvecklingssamtalet och individuell dialog kan hållas med respektive chef.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Identifierad risk	Process	Risk-värde	Vad ska kontrolleras?	Metod Hur ska kontrollen genomföras?	Ansvarig Vem ansvarar för att kontrollen blir genomförd?	Uppföljning När följs kontrollen upp?
Lagstadgade handläggningstider i bygglovsärenden följs inte.	Bygglov	12	Handläggningstider	Statistik per månad från verksamhetssystem	Controller	Bokslut (redovisas även varje månad som information till nämnden)
Avsaknad av uppdaterade detaljplaner leder till att bygglov kan beviljas i strid med gällande detaljplaner. Konsekvens blir att undantagsparagrafer används ofta för små avvikelser och om stora avvikelser mot detaljplaner görs strider detta mot lagstiftningen.	Bygglov	12	Hur många bygglov beviljas med avvikelse från detaljplanen?	Analys baserat på data som lagts in i verksamhetssystemet av handläggarna	Controller	Bokslut
Bristfällig avtalsuppföljning får ekonomiska och juridiska konsekvenser.	Avtalsuppföljning	9	Om avtal följs	Stickprov	Controller	Bokslut
Funktioner som ingår i verksamhetens IT-system är inte tillgängliggjorda, vilket leder till lägre yttre och inre effektivitet.	Digitalisering	9	Har nödvändig uppgradering av verksamhetens IT-system genomförts för att möjliggöra högre effektivitet?	Analys	Controller	Bokslut
Avsaknad av exempelvis klimatanpassningsplan, ny översvämningskartering och kartläggning av risker för skred/erosion samt skyfallskartering kan innebära att planarbete tar längre tid.	Detaljplanearbete	9	Finns tillräckligt stöd för planarbetet?	Analys	Controller	Bokslut

Ofullständig tidsredovisning kan leda till bristande verksamhetsuppföljning samt underfinansiering.	Tidsredovisning	9	Att de medarbetare som ska redovisa på projekt gör detta i tillräcklig omfattning och vid rätt tidpunkt.	Analys	Controller	Bokslut
Säkerhetsbrister kan leda till sabotage och infiltration. Brister rörande informationssäkerhet kan leda till informationstapp och verksamhetsstörningar.	Verksamhet hela förvaltningen	12	Om rutiner följs och om rutiner i något fall saknas.	Analys/stickprov	Controller	Bokslut
Krissituationer kan medföra att samhällskritisk verksamhet ej kan upprätthållas.	Verksamhet hela förvaltningen	9	Att krisplan finns och uppdateras kontinuerligt.	Analys	Controller	Bokslut
Samhällsbyggande tappar fart på grund av för lågt antal antagna detaljplaner.	Övergripande kommunal fråga	12	Debiteringsgrad på detaljplaner	Analys	Controller	Bokslut
Införda e-tjänster används inte av medborgare och verksamhetsutövare	Verksamhet hela förvaltningen	6	Användningsgrad av e-tjänster.	Analys	Controller	Bokslut
Begäran om allmänna handlingar hanteras inte skyndsamt	Verksamhet hela förvaltningen	6	Att begäran om allmänna handlingar hanteras skyndsamt	Stickprov	Controller	Bokslut

Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys

Risk – beskrivning	Risk/ sannolikhet	Risk/ väsentlighet	Risk och väsentlighet	Hantering (mål, internkontrollpunkt, kritisk verksamhetsfaktor, omedelbar åtgärd)
Lagstadgade handläggningstider i bygglovsärenden följs inte.	3	4	12	Internkontrollpunkt, mål
Avsaknad av uppdaterade detaljplaner leder till att bygglov kan beviljas i strid med gällande detaljplaner. Konsekvens blir att undantagsparagrafer används ofta för små avvikelser och om stora avvikelser mot detaljplaner görs strider detta mot lagstiftningen.	4	3	12	Internkontrollpunkt
Bristfällig systematik för projektstyrning leder till sämre genomförda projekt.	4	4	16	Omedelbar åtgärd
Bristfällig avtalsuppföljning får ekonomiska och juridiska konsekvenser.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Svårt att avsätta tid för omvärldsbevakning och omvärldsanalys, vilket kan påverka verksamheten.	2	2	4	Åtgärd bedöms ej nödvändig. Åtgärder inbyggda i budget 2022.
Funktioner som ingår i verksamhetens IT-system är inte tillgängliggjorda, vilket leder till lägre yttre och inre effektivitet.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Avsaknad av exempelvis klimatanpassningsplan, ny översvämningskartering och kartläggning av risker för skred/erosion samt skyfallskartering kan innebära att planarbete tar längre tid.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Ofullständig tidsredovisning kan leda till bristande verksamhetsuppföljning samt underfinansiering.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Säkerhetsbrister kan leda till sabotage och infiltration. Brister rörande informationssäkerhet kan leda till informationstapp och verksamhetsstörningar.	3	4	12	Internkontrollpunkt

Risk – beskrivning	Risk/ sannolikhet	Risk/ väsentlighet	Risk och väsentlighet	Hantering (mål, internkontrollpunkt, kritisk verksamhetsfaktor, omedelbar åtgärd)
Krissituationer kan medföra att samhällskritisk verksamhet ej kan upprätthållas.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Samhällsbyggande tappar fart på grund av för lågt antal antagna detaljplaner.	3	4	12	Internkontrollpunkt
Införda e-tjänster används inte av medborgare och verksamhetsutövare	3	2	6	Internkontrollpunkt
Begäran om allmänna handlingar hanteras inte skyndsamt	2	3	6	Internkontrollpunkt
<i>Förklaring Risk:</i>			<i>Förklaring Väsentlighetsgrad:</i>	
1.Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig 2.Mindre sannolik: risken för att fel ska uppstå är mycket liten 3.Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå 4.Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå			1.Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen 2.Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen 3.Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen 4.Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa	

Förklaring Hantering:

Att ta ställning till hur riskerna ska hanteras. När riskinventering och värdering är gjord ska nödvändiga åtgärder identifieras.

Riskvärde 1-4

Åtgärder bedöms ej nödvändiga.

Riskvärde 6-12

Alternativ 1: Bedöms vara delar av verksamheten där förändring/utveckling är nödvändig för att nå politisk avsiktsförklaring samt prioriterade mål med indikatorer. Formuleras som mål i nämndens budget.

Alternativ 2: Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken ska åtgärdas/hållas under uppsikt. Återfinns i nämndens internkontrollplan, alternativt i kritiska verksamhetsfaktorer om risken bedöms som mindre sannolik/osannolik.

Riskvärde 16

Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken måste åtgärdas direkt. Formuleras som omedelbar åtgärd i nämndens budget.

Ordlista

Verksamhetsbegrepp

APT	Arbetsplatsträff, ett regelbundet möte på arbetsplatsen där arbetsledare och alla medarbetarna för dialog om mer övergripande frågor.
ARV	Avloppsreningsverk
Agenda 2030	Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.
E-tjänster	Offentliga e-tjänster har av Verket för förvaltningsutveckling ("Verva") definierats som en service som medborgare och företag kan använda för att uträtta olika ärenden som de har hos en offentlig myndighet. Denna service tillhandahålls som en elektronisk tjänst och erhålls till exempel med hjälp av en dator, mobiltelefon eller via avancerad telefonservice.
FNI	Fastighetsnära insamling av avfall. En service som avfallsverksamheten erbjuder där abonnenten sorterar avfallet i flera fraktioner.
GC-väg	Gång- och cykelväg
GIS	Ett Geografiskt informationssystem är programvara som hanterar insamling, lagring, bearbetning, analys och presentation av geografisk data.

Indikatorer	Kommunens mål konkretiseras av indikatorer för att vara möjliga att följa upp. Indikatorerna har ett målvärde som beskriver vilket resultat som ska uppnås för att uppfylla de prioriterade målen.
Internkontrollplan	Internkontrollplan är en del av kommunens styrmodell. De processer/punkter som ingår i planen anses vara viktiga att regelbundet följa upp så att förvaltningen bidrar med att kommunens mål uppfylls. De processer som skall kontrolleras enligt planen identifierades vid risk- och väsentlighetsanalysen (se nedan).
Kolada	Statistikdatabas för kommuner.
LSG	Lokal samverkansgrupp.
Nyckeltal	En benämning på vissa tal som används för att värdera ett företag eller en organisation och dess verksamhet.
Prioriterade mål	De prioriterade målen fastställs inför ny mandatperiod och beslutas i kommunens budget, men revideras årligen vid behov i samband med budgetberedning.
Styrmodell	Styrmodellen innehåller flera olika delar som tillsammans bildar kommunens styrsystem.
VA	Vatten och avlopp
Vision 2040	Alingsås kommuns vision, "Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla.", ska genomsyra alla verksamheter.
VV	Vattenverk

Väsentlighet och risk	Vid en väsentlighets- och riskanalys belyses verksamhetens processer. Det som bedöms är om det finns risker för att någonting negativt påverkar förvaltningens förmåga att bidra till kommunens övergripande mål. Identifieras en risk görs bedömningen om dess väsentlighet. Om analysen ger en hög sannolikhet för en risk samtidigt som en väsentlig skada kan uppstå kan det beslutas om en omedelbar åtgärd. Det kan även beslutas om ett åtagande eller en internkontrollpunkt.
ÅVC	Återvinningscentral (Sollebrunn och Bälinge)
ÅVS	Återvinningsstationer (ofta i anslutning till livsmedelsbutiker)

Ekonomitermer

Avskrivning	När en tillgång har införskaffats med syftet att användas under en längre period, kan dess kostnad fördelas över hela perioden. När perioden har förflutit betyder det att tillgången är avskriven och inte längre utgör någon kostnad. Avskrivningar berör endast avfall och VA i detta dokument. Avskrivningar för tex gata belastar kommunstyrelsens ansvarsområde.
Budget	Syftet med budgetering kan beskrivas som en prognos av intäkter och kostnader inför en period. Budgeten används som ett verktyg för beslutsfattning.
EIRA-indelning	Investeringarna delas in i olika grupper (expansionsinvesteringar, imageinvesteringar, reinvesteringar och anpassningsinvesteringar) utifrån målet/syftet med investeringen.
Fordran abonnenter	Har vi en fordran på abonnenterna (avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut inte har räckt för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.
Förutbetalda intäkter	Förutbetalda intäkter är inkomster du fått betalt för eller skickat faktura på och som helt eller delvis ska intäktsredovisas kommande räkenskapsår. Detta berör främst VA och anslutningsavgifter som faktureras ett år men där intäkten fördelas på kommande 25 år.
Gemensamma resurser	Med gemensamma resurser avses de resurser som fördelas mellan de två förvaltningarna på Sveagatan. Exempel på detta är inköpta tjänster (till Sveagatan) som städning och hyreskostnad. Syftet med att hantera dessa kostnader som gemensamma är att vi enklare och mer effektivt kan fördela ut kostnaderna.

Även personella resurser ingår, såsom administration, ekonomi, och nämndsekreterare. Syftet med att ha dessa som en gemensam resurs är att ha en mer driftsäker och mer effektiv stödresursorganisation.

Intäkter	<p>En intäkt är värdet i pengar av de prestationer som utförts under en tidsperiod, alltså värdet av periodens försäljning. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.</p> <p>Verksamheterna i det här dokumentet är oftast helt eller delvis finansierade med intäkter. Det som inte finansieras med intäkter finansieras med kommunbidrag (se längre ner).</p>
Investering	<p>Med investeringar i det här dokumentet avses tillgångar, exempelvis infrastruktur, byggnader eller maskiner som skrivs av under flera år. Se även under avskrivningar.</p>
Kommunbidrag	<p>I den kommunala ekonomin menas, med kommunbidrag, det anslag som kommunfullmäktige delar ut till de skattefinansierade verksamheterna (inte Avfall och VA).</p>
Kostnader	<p>Ett sätt att definiera en kostnad är att beskriva det som att det är värdet av förbrukade resurser under en period. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.</p>
Planavtal/planavgift	<p>Detaljplaneverksamheten finansieras genom att planavtal skrivs med köpare av detaljplaneförändring eller detaljplaneupprättande. Köparen betalar för faktiska kostnader för att upprätta planen, inklusive nedlagda timmar och beställda utredningar. Ibland, och i synnerhet om det är många motparter/köpare som skall betala för detaljplanerna, tas istället en schablonavgift ut i samband med att bosatta inom ett planområde ansöker om bygglov (planavgift).</p>

PO-pålägg (-tillägg)	Personalomkostnadstillägg går främst till pension samt sjuk- och olycksfallsförsäkringar. De beräknas på lönen och uppgår till ca 40% där lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgår till ca 32 % och resterande 8% i huvudsak avser avtalspension.
Resultaträkning	Det kallas för resultaträkning för att det är här som förvaltningens resultat kan utläsas genom en sammanställning av intäkter och kostnader under en räkenskapsperiod, oftast ett år. Resultatet fås genom att addera intäkterna och sedan dra bort kostnaderna och visar då om förvaltningen gjort ett överskott eller underskott. Resultatbudgeten är en plan över framtida intäkter och kostnader och vad de kommer göra för verksamhetens resultat.
Skuld abonnenter	Har vi en skuld till abonnenterna (Avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut varit högre än vad som krävts för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.
Utdebitering av personalkostnader	För att förvaltningen skall få betalt för utförda tjänster tidsredovisar personalen på uppdrag eller projekt. Denna tidsredovisning ger upphov till utdebitering/fakturerings av personalkostnader.